

Банкрутство та арбітражні керуючі

Система підготовки арбітражних керуючих

Як відомо, банкрутство є одним із правових засобів впливу на економіку країни. Це своєрідний інструмент, за допомогою якого можна звільнити ринок від суб'єктів, нездатних вести ефективну господарську діяльність, захистити інтереси кредиторів та працівників цього підприємства.

Таким чином, реформування та вдосконалення цього правового інституту є одним із пріоритетних напрямків розвитку законодавства України про банкрутство. Зокрема, це стосується законодавства, що регулює діяльність арбітражного керуючого, оскільки він є одним із найважливіших учасників процедури банкрутства. Лише за його участю відбувається відновлення платоспроможності боржника, визнання його банкрутом та застосування ліквідаційної процедури. Тобто від ступеня

законодавчої врегульованості діяльності арбітражного керуючого буде залежати подальша доля боржника, забезпеченість прав кредиторів та інших осіб.

Система підготовки арбітражних керуючих регулюється Законом України «Про відновлення платоспроможності боржника або визнання його банкрутом» (далі – Закон) та Наказом Міністерства юстиції України від 27.12.2012 р. № 1973/5 «Про затвердження Положення про систему підготовки і перепідготовки осіб, які мають намір здійснювати діяльність арбітражного керуючого (розпорядника майна, керуючого санацією, ліквідатора), та підвищення кваліфікації і перепідготовки арбітражних керуючих (розпорядників майна, керуючих санацією, ліквідаторів)», зареєстрованим в Міністерстві юстиції України 2.01.2013 р. за № 6/22538 (далі – Наказ).

Відповідно до вимог ст. 97 Закону, арбітражним керуючим (розпорядником майна, керуючим санацією, ліквідатором) може бути громадянин України, який має повну вищу юридичну або економічну освіту, стаж роботи за фахом не менше трьох років або одного року на керівних посадах після отримання повної вищої освіти, пройшов навчання та стажування протягом шести місяців у порядку, встановленому державним органом з питань банкрутства, володіє державною мовою та склав кваліфікаційний іспит.

На підприємствах, що провадять діяльність, пов'язану з державною таємницею, арбітражний керуючий (розпорядник майна, керуючий санацією, ліквідатор) повинен мати допуск до державної таємниці, а в разі його відсутності – отримати такий допуск у встановленому законодавством порядку.

Підготовка осіб, які мають намір здійснювати діяльність арбітражного керуючого (розпорядника майна, керуючого санацією, ліквідатора), складається з двох етапів:

1) навчання осіб, які мають намір здійснювати діяльність арбітражного керуючого (розпорядника майна, керуючого санацією, ліквідатора);

2) стажування осіб, які мають намір здійснювати діяльність арбітражного керуючого (розпорядника майна, керуючого санацією, ліквідатора).

Так, навчання полягає у проведенні навчальними закладами (установами), які відповідають вимогам п. 2.4. Наказу, навчальних курсів з отримання знань у сфері відновлення платоспроможності боржника або визнання його банкрутом і здійснення діяльності арбітражного керуючого під час провадження справи про банкрутство з видачею сертифіката про проходження навчання.

Заклад, який має намір проводити курси, подає до структурного підрозділу Міністерства юстиції України, який забезпечує реалізацію повноважень

Міністерства юстиції України у сфері банкрутства (далі – Департамент), письмове повідомлення, до якого додаються засвідчені у встановленому законодавством порядку копії документів, що підтверджують відповідність вимогам, наведеним у пункті 2.4 Наказу.

На кожний календарний рік заклад готує навчальний план проведення курсів, який подається на погодження до Департаменту.

Строк проведення курсів становить не менше одного календарного місяця.

Не пізніше ніж за 15 календарних днів до початку проведення курсів, інформація про строк та місце проведення курсів оприлюднюється на офіційному веб-сайті Міністерства юстиції України в мережі Інтернет.

Навчальні курси завершуються проведенням у закладі підсумкового заліку.

У разі успішної здачі заліку заклад не пізніше ніж у п'ятиденний строк з дня здачі заліку видає особам сертифікат про проходження навчання у сфері відновлення платоспроможності боржника або визнання його банкрутом (далі – сертифікат).

Строк дії сертифіката становить два роки з дати його видачі.

Заклад подає до Департаменту інформацію про видані сертифікати у тижневий строк після їх видачі.

Департамент веде узагальнений облік осіб, яким видано сертифікати, та надає (на вимогу) цю інформацію Кваліфікаційній комісії арбітражних керуючих (розпорядників майна, керуючих санацією, ліквідаторів).

Стажування осіб, які мають намір здійснювати діяльність арбітражного керуючого (розпорядника майна, керуючого санацією, ліквідатора), проводиться з метою удосконалення та застосування на практиці знань, набутих під час навчання.

Стажування може пройти особа, яка отримала сертифікат про проходження навчання. Строк стажування становить не менше 6 місяців.

Особа, яка має намір пройти стажування (далі – стажист), звертається до Головного територіального управління юстиції Міністерства юстиції України в Автономній Республіці Крим, в областях, містах Києві та Севастополі із заявою про надання інформації про кандидатури керівників стажування, до якої додаються:

- копія паспорта громадянина України (першої, другої сторінок паспорта громадянина України і сторінки, на якій розміщено штамп про реєстрацію місця проживання (перебування) фізичної особи);
- копія диплома про вищу юридичну або економічну освіту;
- копія сертифіката про проходження навчання у сфері відновлення платоспроможності боржника або визнання його банкрутом.

Копії вищезазначених документів формуються в особову справу стажиста та зберігаються в Головному територіальному управлінні юстиції.

До керівника стажування особи, яка має намір здійснювати діяльність арбітражного керуючого, також є ряд особливих вимог.

Це повинен бути арбітражний керуючий (розпорядник майна, керуючий санацією, ліквідатор), який має стаж здійснення діяльності арбітражного керуючого не менше 3 років, брав участь не менше ніж у 15 (у сукупності) справах про банкрутство, у практиці якого було припинення провадження у справі про банкрутство шляхом укладення мирової угоди або виконання плану санації або виконання усіх зобов'язань перед кредиторами до визнання боржника банкрутом та до якого не застосовувались дисциплінарні стягнення у вигляді

позбавлення права на здійснення діяльності арбітражного керуючого.

У разі якщо керівники стажування відмовляються брати участь у стажуванні стажиста, Головне територіальне управління юстиції визначає керівника стажування самостійно.

Зарахування на стажування і строк його проходження оформляються наказом керівника стажування.

Керівник стажування видає наказ, в якому зазначається інформація щодо зарахування стажиста на стажування та строк такого стажування, і протягом 3 робочих днів з дня його видачі надсилає копію цього наказу в Головне територіальне управління юстиції.

За результатами стажування керівник стажування в останній день проходження стажування складає у двох примірниках відгук про проходження стажування, один з яких надається стажисту, другий направляється до Кваліфікаційної комісії арбітражних керуючих (розпорядників майна, керуючих санацією, ліквідаторів) для вирішення питання про допуск до складення кваліфікаційного іспиту.

Керівник стажування у тижневий строк після підписання відгуку направляє інформацію про закінчення стажування та результати стажування в Головне територіальне управління юстиції.

Таким чином, особа, яка має намір стати арбітражним керуючим (розпорядником майна, керуючим санацією, ліквідатором), повинна пройти досить довгий шлях перед тим, як стати на порятунок економіки країни.

В. В. Безсмертна

в. о. начальника відділу з питань банкрутства Головного територіального управління юстиції в Одеській області